

Utdrag fra **NSGs årsmelding 2011**

Kort omtale av aktiviteter og resultater gjennom året

Lag og medlemstall

Medlemstallet i 2011 har holdt seg forholdsvis stabilt i de fleste fylkeslaga; i noen fylker er det litt nedgang fra 2010. I 2011 hadde NSG 11.243 medlemmer fordelt på 18 fylkeslag og 379 lokallag.

I tillegg kommer 335 direkte medlemmer og abonnenter, dvs. totalt 11.578 medlemmer/ abonnenter. Tilsvarende tall for 2010 var 11.901, slik at nedgangen har vært på 2,7% (Talla for 2008, 2009 og 2010 var -2,1, -0,8 og -1,6%).

Regnskap

Årsregnskapet viser et overskudd for 2011 på kr 1.021.597,-. Dette ligger innenfor vedtatt budsjett og gjenspeiler aktiviteten det siste året.

Landsmøtet

Landsmøtet 16. og 17. mars 2011 ble avviklet på Thon Hotel Bergen Airport, Flesland.

Nærmere 100 delegater, gjester og ansatte var til stede da fylkesleder i Hordaland Sau og Geit, Nils Inge Hitland, ønsket velkommen og ga ordet til Fylkesmann i Hordaland, Lars Sponheim, som åpnet landsmøtet 2011.

De tradisjonelle sakene; årsmelding, regnskap, kontingent og budsjett ble gjennomgått på en rask og grei måte. Kontingenten for 2012 økes med kr 100,- for alle hovedmedlemmer, med en fordeling mellom lokallag, fylkeslag og landslaget på henholdsvis 25, 50 og 25 prosent.

Øvrige kontingentsatser forblir uendret.

Møteprogrammet omfattet også to fagtemaer med innledning av statssekretær Ola T. Heggem, LMD og styreleder Sveinung Svebestad, Nortura.

Prisutdeling

Under festmiddagen på kvelden onsdag 16. mars delte statsråd Ola T. Heggem i Landbruks- og Matdepartementet ut «Lykleprisen 2011» til Ingrid Arneng, og «Gromsauene 2011» til Per Helge Lindholt. Avlsstatuettene ble delt ut av leder i fagrådet for geit, Magnhild Nymo og leder i avlsrådet for sau, Bjørn Høyland. Avlsstatuetten for beste avkomsgranska bukk i 2010 ble tildelt Einar Arne Stennes, Ørsta for bukken 2007701 Arne. Avlsstatuetten for beste avkomsgranska vær i 2010 ble tildelt Jarle Magnus Vilnes, Atløy, for sjeviotværen 200655540 Vilder.

Superverver Hallvard Veen fra Gjesdal Sau og Geit i Rogaland ble takket for verving av hele 21 nye medlemmer i 2010.

Fornyettillit

Både Ove Ommundsen fra Rogaland og Magnhild Nymo

STYRET: NSGs styre etter landsmøtet i mars 2011. Fra venstre Steinar Bergerud, Tone Edland, ordfører Aslak Snarteland, leder Ove Ommundsen, nestleder Magnhild Nymo, Tone Våg og Ove Holmås. Innfelt Olav Edvin Heggvold (Foto: Kari Anne Wilberg og Anne-Cath. Grimstad)

fra Troms ble gjenvalgt som henholdsvis leder og nestleder i styret.

To medlemmer gikk ut av styret i NSG under dette landsmøtet og to nye representanter ble valgt inn. Erling Offerdal fra Sogn og Fjordane og Kristin Bakke Lajord fra Oppland ble takket for innsatsen gjennom flere år, mens Steinar Bergerud, Buskerud og Tone Våg fra Nord-Trøndelag ble valgt inn som nye styremedlemmer.

Representantskapsmøter

Det ble gjennomført to representantskapsmøter i 2011. Representantskapsmøtet 16. og 17. mars 2011 ble avviklet i forkant av Landsmøtet i Bergen 16. og 17. mars 2011, og var i det store og hele viet forberedelser og saksbehandling til Landsmøtet.

Høstens representantskapsmøte var lagt til Quality Airport Hotell Gardermoen 19. og 20. oktober 2011. Til dette Representantskapsmøtet var også fylkessekretærene invitert. Hovedsakene på møtet var Fagprogram saueavl, NSGs strategier, Fagprogram rovvilt og e-postadresser for fylkes- og lokallagene under @sauoggeit.no.

Jordbruksforhandlingene 2011

Det ble også i 2011 lagt ned mye arbeid fra styrets side i forbindelse med jordbruksforhandlingene. Innspill ble innhentet fra fylkeslagene, før styrebehandling og utforming av endelige krav. Ove Ommundsen, Magnhild Nymo og Lars Erik Wallin var i løpet av våren i møter med henholdsvis Norges Bondelag, Norges Bonde- og Småbrukarlag og Landbruks- og matdepartementet, der de la fram NSGs innspill til årets jordbruksforhandlinger. I krava ble det fokusert på økte beitetilskudd, spesielt på utmarksbeite, styrking av tilskudd for avløsning til ferie og fritid og tilskudd til bruk som har hatt unormalt høye påsett på grunn av rovdyr tap eller sanering etter sykdom.

Konklusjonen etter jordbruksoppkjøret i 2011 er at vi er middels fornøyd med oppkjøret totalt sett. Den største skuffelsen var utmarksbeitetilskuddet, der uttellingen synes alt for liten. Finansieringen av Friskere geiter ble heldigvis videreført, det samme gjelder fotråteprosjektet Friske Føtter.

Planverktøy – NSGs strategier

NSGs ulike planverktøy har vært gjenstand for styrebehandling ved en rekke anledninger opp gjennom årene. Samtidig har NSG de siste årene vedtatt en rekke fagspesifikke strategi- og handlingsplaner, og målet har vært å samordne/implementere tidligere vedtatte strategi- og handlingsplaner.

En egen strategiplangruppe bestående av personer både fra administrasjonen og fra styret utarbeidet et strategiplanutkast som ble behandlet av styret i juni 2011 og deretter sendt ut på organisasjonsmessig høring i lokal- og fylkeslagene.

Utkastet ble lagt fram for representantskapet i oktober 2011 sammen med høringsuttalelser fra Hedmark SG, Sør-Trøndelag SG og Hordaland SG. Under den påfølgende ordvekslingen kom det en rekke innspill og kommentarer både til strategidokumentet og de vedlagte høringsuttalelsene, og representantskapet vedtok til slutt å gi styret fullmakt til, ut fra debatten, å forme strategiplanen. Arbeidet med den endelige strategiplanen er i skrivende stund ikke avsluttet.

GRUPPEARBEID: En egen strategiplangruppe bestående av fem personer fra administrasjonen og to fra styret utarbeidet høringsutkastet til ny strategiplan for NSG. Fra venstre Arne Flatebø, Siv Bøifot, Lars Erik Wallin, Thor Blichfeldt, Olav Edvin Heggvold (styret), Kari Anne Wilberg og Magnhild Nymo (styret). Gruppemedlem Anne-Cath. Grimstad stod bak kameraet.

Ny stortingsmelding om landbruks- og matpolitikk

I begynnelsen av desember 2011 la Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk fram den nye Stortingsmeldinga om landbruks- og matpolitikk; *Velkommen til bords*. Norsk Sau og Geit hadde underveis i prosessen bidratt

med innspill fra småfæneringa, og så fram til en melding som evner å utvikle landbruket, og der matproduksjonen baseres på lokale ressurser. I høringsuttalelsen forutsatte NSG at meldingen måtte legge til grunn økt selvforsyning, matvaretrygghet og en rettferdig fordeling. NSGs nestleder Magnhild Nymo utarbeidet et eget vedlegg til uttalelsen vedrørende utdanning, som det i stor grad ble tatt hensyn til i den endelige meldingen.

- Den omfangsrike meldinga inneheld mange gode og utfordrande målsettingar. Det skal bli spennande å sjå kva som ligg i styrking av distriktsprofilen, fjell og arktisk landbruk, sa styreleiar Ove Ommundsen da meldingen ble lagt fram. Ommundsen merket seg imidlertid et punkt i meldingen som peker seg ut i negativ retning for småfæneringa. Det går på at det må bli mer bjørn i yngleområdene og at meldingen legger opp til omstilling bort fra utmarksnæring.

Rettsak vedrørende avkorting i erstatning etter rovilttap

Styret i NSG orienterte representantskapet i 2010 om at NSG skulle gå til sak mot staten på grunnlag av manglende roviltskadeerstatning. Det har blitt arbeidet iheldig med saken også i 2011, men den har foreløpig ikke kommet opp i tingretten. NSG forventer at saken kommer opp i Sør-Trøndelag tingrett i løpet av 2012.

Prosjekt Friskere Geiter

Samarbeidsrådet til Helsetjenesten for Geit leverte i januar 2010, på oppdrag fra LMD, en statusrapport og tanker for videreføring av saneringsarbeidet med de kroniske smittsomme sjukdommene CAE, byllesjuka og paratuberkulose i norsk geitehold i regi av smittesaneringsprosjektet Friskere geiter.

Det er nå vedtatt virkemiddelbruk, både gjennom at TINE SA fra og med 2012 har innført trekk i melkepris fra melkeleverandører som ikke har skrevet kontrakt om sanering. Nortura har planer om å innføre betydelig pristrekk på mottatte slaktedyr fra slike besetninger og ikke minst har LMD/Mattilsynet oppgradert den smittsomme sjukdommen CAE hos småfe til en B-sjukdom fra desember 2011. Dette siste medfører at besetninger der dyr har CAE vil bli pålagt restriksjoner som blant annet medfører begrensninger på forflytning av dyr.

Virkemiddelbruken har gitt resultater. Per 16.10.2011 er det nå kun 9 geitmelkeprodusenter igjen i Norge som så langt har planer om å fortsette med melkeproduksjon uten at de har tegnet kontrakt om å gjennomføre sanering. Totalt har nå 526 besetninger meldt seg på sanering fra starten av, derav 413 med Norsk mjølkegeit og 113 med andre geiteraser.

Dersom den planlagte fremdriften for saneringsarbeidet skal kunne følges slik som de innførte virkemidler har lagt til rette for, må avtalepartene derfor følge opp og tildele prosjekt Friskere geiter til sammen kr 32.181.260,- i 2013. Dette for å sikre drift og ta høyde for det etterslep på kostnader som prosjektet vil få med seg til utbetaling etter 2013, i henhold til kontrakter inngått for 2012 og 2013.

STOR OPPSLUTNING: Totalt har nå 526 norske geitebesetninger meldt seg på sjukdomssanering i regi av Prosjekt Friskere Geiter. Bare 9 geitmelkprodusenter har så langt planer om å fortsette med melkeproduksjon uten at de har tegnet kontrakt om å gjennomføre sanering. (Foto: Anne-Cath. Grimstad)

Fotråte

Prosjekt Friske føtter startet i 2009, som en videreføring av Snu sauene, som var et kartleggingsprosjekt i regi av NSG i samarbeid med Helsetjenesten for sau. Rundt 4000 sauebesetninger ble undersøkt i regi av Snu sauene, noe som ga et godt grunnlag for valg av videre strategi. Per i dag er målet med prosjekt Friske føtter å bekjempe alvorlig fotråte forårsaket av virulente (hissige) varianter av fotråtebakterien *Dichelobacter nodosus*. Så langt er denne varianten kun påvist i Rogaland. Det er sannsynlig at denne varianten ble innført til Norge via import av sau relativt nylig, og at begrensninger på livdyrsalg av sau har hindret spredning til andre fylker.

Det har vært stor aktivitet i prosjektet i 2011, og ved utgangen av året var alle tidligere båndlagte besetninger fra Snu sauene utredet med tanke på oppheving eller sanering. Alle kjente tilfeller er i gang med gjennomføring eller planlegging av sanering. Dette inkluderer de 16 nye tilfellene som ble påvist i Rogaland i 2011.

Begrenset spredning av virulente varianter, kombinert med iverksetting av smitteforebyggende tiltak, et godt utdannet snukorps (klauvinspektører) og gode laboratoriemetoder, gjør at det bør være mulig å oppnå målet om å bekjempe alvorlig fotråte forårsaket av virulente varianter av *D. nodosus*. Vi vet imidlertid at smitten kan ligge skjult over

lengre tid, og det må derfor påregnes og tas høyde for en hale med spredte enkelttilfeller av fotråte i flere år fremover.

En fersk statusrapport for 2011 finnes på www.fotråte.no

Mattilsynets varsel om beitenekt

På bakgrunn av store tapstall sendte Mattilsynet, tidlig i 2011, et brev til 208 beitebrukere med varsel om mulig beitenekt for beitesesongen 2012. Senere inngikk Stortinget et rovviltforlik, hvor det heter at rovviltforvaltningen skal utøves slik at det ikke er behov for beiterestriksjoner i prioriterte beiteområder. NSG har, sammen med faglaga, vært i møter med Mattilsynet sentralt vedrørende brevet til beitebrukerne. I lang tid trodde næringa at så mange som 400 personer hadde mottatt et slikt. Organisasjonene var tidlig ute og ba Mattilsynet om å få tilsendt en oversikt over beitebrukere som hadde mottatt brevet, fordelt på kommuner og tapsårsak. Først i september fikk vi tilsendt denne oversikten. I begynnelsen av desember fikk beitenæringa en tidlig julegave av Mattilsynet, da de i en pressemelding meldte at Mattilsynet ønsker å vurdere effekten av rovviltforliket før det fattes vedtak om beiterestriksjoner.

Oppfølging av rovviltforliket

Stortingets rovviltforlik ble lagt fram 17. juni 2011. Miljøverndepartementet sendte den 25. august 2011 ut et skriv om den videre oppfølgingen av forliket til rovviltnemndene, Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmennene. Dokumentet fra Miljøverndepartementet inneholdt enkelte formuleringer om rovviltforvaltningen som beitenæringa ikke var enig i, ut fra Stortingets rovviltforlik. NSG og faglaga var i et møte med storfraksjonen i Stortingets Energi- og miljøkomité 25. november. Her la organisasjonene frem og presenterte sitt notat om avvikene mellom rovviltforliket og Miljøverndepartementets skriv om oppfølging av rovviltforliket. NSG og utmarksrådet vil følge nøye med på hvordan rovviltforliket praktiseres av ulike forvaltningsinstanser.

FKT-prosjektet

I løpet av våren 2011 kom NSG, NB og NBS til enighet om å søke Direktoratet for naturforvaltning om midler til et treårig prosjekt, en felles koordinert rovviltstilling. Prosjektsøknaden som ble sendt DN i begynnelsen av april ble innvilget. Prosjektet fikk navnet FKT-prosjektet (forebyggende og konfliktdependente tiltak). I oktober ble det gjennomført intervjuer av søkere til stillingen og Øivind Løken ble ansatt som prosjektleder. Han tiltrådte stillingen i desember. Prosjektleder vil komme med månedlige oppdateringer fra FKT-prosjektet, som vil bli formidlet

til organisasjonenes medlemmer via hjemmesidene til de tre organisasjonene. De tre prosjekteierne har store forventninger til prosjektet de tre neste årene.

Medlemsbladet

Sau og Geit har tradisjonen tro kommet ut med 6 nummer i 2011. Sidetallet i de enkelte nummer har i tur og orden vært 68, 76, 68, 68, 68 og 76. Samlet gir dette 424 sider, som er det samme som året før. I utgangspunktet legges det opp til 68 sider i hvert nummer, så sant ikke annonsemengden eller tilfanget av redaksjonelt stoff tilsier flere sider. En regel er at minst 2/3 av det totale sideantallet skal være redaksjonelt stoff. Annonserne våre har som vanlig støttet godt opp om tidsskriftet. Nytt i 2011 er at alle bladene er lagt ut på lagets nettsider før det går i trykken. Dvs. at alle som får bladet tilsendt i posten kan logge seg på med sitt medlemsnummer og lese bladet en god uke før det dukker opp i postkassa.

6 NUMMER: Sau og Geit har tradisjonen tro kommet ut med 6 nummer også i 2011.

Internettsider for alle

De nye nettsidene har nå vært i drift i litt over ett år. Nå kan også alle fylkes- og lokallag ha egne Internettsider under NSG-domenet. Fortsatt er det noen fylkeslag som ikke har benyttet seg av denne muligheten. Flere og flere lokallag ser også nytten av å ha egne nettsider og ved utgangen av året hadde 52 lokallag fått opprettet egne sider. Vi har også fått noen raselag, gjeterhundlag og beite-lag som har fått sider under NSG-domenet. Webadressa vår er som før: www.nsg.no. Adresser til fylkeslaga er: [www.nsg.no/\[fylkesnavn\]](http://www.nsg.no/[fylkesnavn]) og lokallaga: [www.nsg.no/\[fylkesnavn\]/\[lokallagsnavn\]](http://www.nsg.no/[fylkesnavn]/[lokallagsnavn])

Egen kunnskapsdatabase

Rett før jul fikk nettsidene våre også en egen kunnskaps-database. Databasen inneholder fagstoff i form av artikler og andre dokumenter med relevans til de fagområdene småfeholdet er opptatt av. Dette omfatter publikasjoner knyttet til forskning, prosjekter, utredninger og frittstående fagartikler.

Databasen er tilgjengelig for alle, ikke bare medlemmer, på NSG sine nettsider og baseres på søkefunksjon på; fag-område, tema, forfatter og/eller andre relevante søkeord. Så langt er det lagt inn noe over 100 artikler i basen. Målet vårt er at dette skal være en arena der de fleste fagspørsmål med tilknytning til sau- og geitehold skal være belyst. Kunnskapsdatabasen er blitt realisert gjennom et prosjektsamarbeid med «Småfeprogrammet for fjell-regionen» som går i regi av Fylkesmannen i Hedmark. Framtidig fornying, vedlikehold og drift av databasen er NSG sitt ansvar.

Juridiske tjenester

NSG har nå avtaler om juridiske tjenester for medlem-mene med 4 firmaer. De to advokatfirmaene Kindem & Co og Blikra, Slotterøy & Fonn AS er tilgjengelig for henvendelser fra hele landet, mens advokatfirmaet Haakstad & Co har Agderfylkene og Telemark som dekningsområde. Vi har også samarbeidsavtale med firmaet DEKAR AS, som er spesialisert på eiendomsjuridiske tjenester. Utover tjenester for enkeltmedlemmer belyser også disse samarbeidspartene aktuelle problemstillinger gjennom artikler i medlemsbladet. Samarbeidsadvokatene er også tilgjengelig for møter og kurs dersom dette skulle være ønskelig. Første halvtime med advokathjelp er gratis og mange opplever at sakene løser seg allerede her.

Innavlsstyring i saueavl

I forbindelse med inntaket av seminværer 2011 tok vi i bruk det nyutviklede dataprogrammet som beregner forskjeller i «innnavlsbidrag» mellom de potensielle seminværkandidatene. «Innavlsbidraget» ble brukt til å justere seminkandidatens O-indeks opp eller ned, og den justerte O-indeksen ble brukt som inntakskriterium. Dette bidrar til at vi kan få en enda større avlsmessig framgang mens vi fortsatt har god kontroll med innavlsoppbygging i populasjonen.

Gentesting

Seminværkandidater testes rutinemessig for anlegg for gult fett, samt to uønskede varianter av myostatingenet. Alle potensielle lokale eliteværer av spælsau ble også dette året gentestet, og de som ble valgt måtte være fri for de tre nevnte mutasjonene. Det ble gjort en ekstra innsats for å avsløre lokale bærere av NKS-varianten som var under mistanke på grunnlag av avstamning og indeksprofil.

Vekt på søyer

Vi oppfordret ringene om å registrere vekter på voksne søyer også i 2011, men fikk inn et meget begrenset antall. Oppslutningen om å veie søyer er så liten at det ikke er

noe grunnlag for å trekke voksenvekt inn som en egenskap i avlsmålet enda.

Jur- og speneform

Våren 2011 var fire fra avlsavdelingen ute og foretok en grundig registrering av jur- og speneform på 1.652 NKS-søyer fordelt på 26 besetninger. Materialet er ikke analysert enda, slik at det er for tidlig å si noe om vi skal inkludere jur- og speneform i avlsarbeidet, og i tilfelle på hvilken måte.

Seminværene 2011

Vi hadde til sammen 80 værer på seminastasjonene i 2011. Av disse var 62 nye av året, mot 51 nye i 2010.

Vi har økt antall nye NKS-værer og spælværer for å gi et bredere tilbud. Genressursutvalget gir et betydelig økonomisk bidrag til inntaket av bevaringsverdige raser, slik at vi kan gi et godt tilbud også her selv om salget er lite.

Sædsalg, inseminering og tilslag

Sædsalget ble vel 32 000 doser, en økning på 3,6 % fra året før. Særheim sin andel av totalsalget var 16 %. Fersksæden sto for 14 % av totalsalget. NKS sto for 75 % av salget og kvit spæl for 10 %. Resten er fordelt på 19 forskjellige raser/typer.

I 2010 utdannet vi 5 praktiserende veterinærer med stor interesse for sau til å holde eierinseminasjonskursene, og disse har holdt kursene våre også i 2011.

Vi gjennomførte 16 seminkurs med til sammen 180 deltakere i 2011.

Vi sendte ut 809 frossensæddunker fra Staur, en økning på 13 %. Det gikk 435 fersksædpakker fra Særheim og 359 fersksædpakker fra Staur.

Bestilling over Internett er den desidert vanligste bestillingsmetoden, med 90 % av frossensæddunkene og 82 % av fersksædpakkene.

Frossensæddresultatet ser ut til å bli det samme i år som i fjor, med et tilslag (ikke-omløp) på 69 %. Fersksæden har nå et tilslag på 73 %, men ser ut til å gi litt dårligere resultater enn for et par år siden.

Avlsstatuett 2011

Avlsstatuetten for beste avkomsgranska vær i 2011 tildeles **Bjørn Høyland**, Bryne, medlem av ring 125 Time veraring, for NKS-væren 200840256 Høysak.

Utmerkelse for beste avkomsgranska spælvær i 2011 tildeles **Bjørnar Heia**, Grong, medlem av ring 226 Namdal verring, for væren 200770405 Lektor Rosten.

Utmerkelse for beste avkomsgranska sjeviotvær i 2011 tildeles **John K. Morken**, Manger, medlem av ring 141 Bergensområdet sjeviot, for væren 200653512 Syver.

Avlsstatuettvinneren 2011: NKS-væren 200840256 Høysak.
(Foto: Vidar Frislie)

Genotyping av bukker for kaseingenstatus

Også i 2011 har alle medlemmer i Geitkontrollen fått tilbud om å genotypeteste bukker. Omkring 150 geiteprodusenter genestet til sammen 940 bukkkje. Av totalt 360 kåra bukkkje hadde 345 kjent kaseingenstatus, dvs. 96 % av alle kåra bukker. Disse fordelte seg som følger:

- Ikke-null * Ikke-null (5): 54 %
- Ikke-null * Null (2): 43 %
- Null * Null (0): 3 %

Kaseingenstatusen i populasjonen blir stadig bedre. Utgangspunktet var en genfrekvens på 20 % Ikke-null og 80 % Null for fem år siden. Nå er genfrekvensen 76 % Ikke-null og 24 % Null blant de kåra bukkjene.

Seminbukker og sædsalg i 2011

Det ble tatt inn 6 elitebukker og 13 prøvebukker på Hjemstad seminastasjon i 2011. To av bukkjene var halv-kryssning med fransk alpin. Alle prøvebukkene som ble tatt inn til semin hadde genstatus Ikke-null * Ikke-null (5), mens elitebukkene hadde enten genstatus Ikke-null * Ikke-null (5) eller Ikke-null * Null (2). Bukkene ble holdt adskilt i to avdelinger, avhengig av helsestatus i forhold til «Friskere geiter».

Tidligere importert sæd fra rasen fransk alpin har gitt gode resultater, og Fagrådet for geit vedtok derfor at det skulle importeres mer sæd av fransk alpin i 2011. 500 doser ble kjøpt inn tidlig i juni. Kun avlsbesetningene har fått tilbud om å kjøpe sæden for å produsere og rekruttere nye halv-franske bukker til semin og for avkomsgransking. Det er 32 avlsbesetninger som har kjøpt 192 doser i 2011.

105 geiteholdere kjøpte buksesæd i 2011. Totalt salg ble 2366 doser, en nedgang på 12 % fra året før. Vi gjennomførte 4 kurs i eierinseminering på geit; 3 lokale og ett i forbindelse med Geitedagene i Tromsø. Til sammen 21 geiteholdere gjennomførte kurs og har blitt eierinseminører. Det er nå 315 geiteholdere som har tillatelse til å inseminere selv.

Avlsbesetninger og bukkinger

Ved utgangen av 2011 var det i alt 80 registrerte avlsbesetninger der 37 besetninger deltok i bukking, og 43 var enkeltmedlemmer utenom ring. Dette er en nedgang på 14 besetninger fra året før. Det var 3 nye besetninger som meldte seg som avlsbesetning i 2011, men dette var ikke nok til å kompensere for antall medlemmer i de 3 bukkingene som har blitt lagt ned i løpet av året. Det var 8 bukkinger i drift i 2011, en nedgang fra fjorårets 11. Flere og flere ringer innstiller drifta, og det har først og fremst sammenheng med økende deltagelse i sykdomssanering og utmelding av ringen.

Avlsstatuetten for beste bukk i 2011

Etter anbefaling fra Fagrådet for geit vedtok styret i NSG å tildele avlsstatuetten for beste bukk i 2011 til Einar Arne Stennes for bukken 2008582 Ludvik. Bukken hadde en avlsindeks på 142, det samme som bukk 2008584, men med 47 døde sikret Ludvik seg seieren. Bukken ble tatt inn som elitebukk til seminastasjonen i 2010 etter å ha blitt granska i bukking 153 Viddal/Austefjord.

Beste bukk i 2011: 2008582 Ludvik. (Foto: Vidar Frislie)

Gjeterhundarbeidet

I 2011 har mye fokus vært rettet mot registreringsaken, der gjeterhundrådet har jobbet for at kun valper etter foreldre med godkjent bruksprov skal kunne registreres.

Foreløpig uten resultat. Etter innstilling fra gjeterhundrådets avlsutvalg gikk gjeterhundrådet inn for at kravet om HD-status på foreldrene, for at valper skulle kunne registreres, skulle bli fjernet. Dette ble akseptert av Norsk Kennel Klub, slik at for paringer skjedd etter 1.1.2012, er det ikke noe krav om HD-status på foreldrene for å registrere valper etter rasene border collie og working kelpie. Andre viktige saker som gjeterhundrådet har arbeidet med er instruktørutdanning, opplæring av dommere og oppfølging av NM-arrangører, m.m. For å ta seg av spesielle saker har gjeterhundrådet flere underutvalg. Avlsutvalget skal diskutere avl og avlskriterier for gjeterhundrasene og innstille i slike saker til gjeterhundrådet. I 2011 ble det også oppnevnt et organisasjonsutvalg som skal se på organiseringa av gjeterhundarbeidet i NSG.

Gjeterhundkurs og -prøver

Kurs både for den vanlige sauebonde, og andre typer kurs er det fylkesnemndene/laga og lokallaga som arrangerer. Det er i enkelte områder stor aktivitet, til glede for de som ønsker å gjøre mest ut av hunden sin. Det samme kan sies om gjeterhundprøver; aktiviteten er varierende utover landet. I 2011 ble det arrangert i alt 263 gjeterhundprøver rundt om i landet, mot 249 året før. Til sammen har 386 førere deltatt med i alt 753 hunder.

Gjeterhundmesterskap

Norgesmesterskapet i bruk av gjeterhund ble arrangert i Klæbu i Sør-Trøndelag, fra 7. til 9. oktober. Selv om vær-gudene ikke var på arrangørenes side, ble det et jevnt og fint arrangement. Vinner ble Jo Agnar Hansen, med hunden Sisko.

Norgesserien ble også i 2011 arrangert i form av tre parallelle prøver, tre forskjellige steder, med finale for de 35 beste til slutt. Suverren vinner ble Torbjørn Jaran Knive med hunden Maico.

Internasjonalt har det vært et meget bra år for de norske deltakerne. Nordisk mesterskap i Finland ble vunnet av Jo Agnar Hansen med hunden Sisko. Hansen og hunden Tika ble også nr. to, mens Torbjørn Jaran Knive

NORGESMESTER: Jo Agnar Hansen og hunden Sisko fra Alvdaal vant Norgesmesterskapet 2011 i Klæbu i Sør-Trøndelag. (Foto: Anne-Cath. Grimstad)

med Maico tok tredjeplassen. Norge vant dermed nasjonskampen.

Continental Sheepdog Championship (CSC, eller EM i gjeterhund) i Sverige ble vunnet av Torbjørn Jaran Knive med hunden Maico. Knive med Eddie ble nr. to og Karin Mattson med Lyn ble nr. tre. Norge ble da også beste nasjon.

World Trial, som arrangeres hvert tredje år og regnes som gjeterhundfolkets verdensmesterskap, ble holdt i England i 2011. De norske deltagerne hevdet seg ikke i toppen individuelt, men en sterk andreplass i nasjonskampen bekreftet det høge nivået på norske gjeterhundførere og -hunder.

Klippekurs

I 2011 ble det arrangert 14 klippekurs med til sammen 95 deltagere. En nedgang fra fjoråret da det ble arrangert 19 kurs med 137 deltagere. De fleste kursene var nybegynner (A) eller kombinasjonskurs for både nybegynnere og viderekomne (B). Ett proffkurs (C), samt ett instruktørkurs ble også arrangert, begge i Rogaland. 2 kurs ble avlyst.

NM i saueklipping og ullhåndtering

Årets NM ble arrangert i Oppland, der Øyer Sau og Geit sto som arrangør. Lokallaget gjorde sitt til at årets NM på Stav ble en flott opplevelse for både utøvere og publikum.

Totalt stilte 64 deltagere, som inkluderte både klippere og ullhåndterere.

Årets NM-vinner i saueklipping, Rolf Gravdal frå Gjesdal i Rogaland. (Foto: Frida Rudi)

Rolf Gravdal vant NM-klassen for saueklippere, og tok sin ellefte norgesmestertittel, tett foran Inge Morten Tronstad og Åsmund Kringeland på henholdsvis andre- og tredjeplass.

Juniorklassen ble vunnet av Ragnhild Tokle, mellomklassen av Thomas Borg, og i åpen klasse var det Hamis Mitchell fra Skottland som vant.

Ullhånderingskonkurransen ble vunnet av Gerhard Håkull foran Stina Bakkedal.

Genressurser

Norsk Sau og Geit har de siste årene hatt en god dialog med de ulike raselagene for sau og geit. Målet er en felles innsats for småfeholdet i Norge. I perioden 2007-2010 er det inngått samarbeidsavtaler med 11 raselag. Lag med samarbeidsavtale får kr 100,- pr. medlem som også er medlem i NSG. Pr. 31.12.2011 hadde samtlige lag rapportert medlemsoversikt og på grunnlag av dette ble det beregnet tilskudd til lagene på til sammen kr 67.200,-.

Samarbeidet med raselagene er svært viktig og blir prioritert av NSG.

PELSSAU: Norsk Pelssaulag er ett av de 11 småraselagene som har samarbeidsavtale med NSG. (Foto: Anne-Cath. Grimstad)

Norsk Sau og Geit

Postadresse: Postboks 104, 1431 Ås

Kontor: Moerveien 2A, 1430 Ås

Telefon: 950 96 060 · Telefax: 64 94 17 04

E-post: nsg@nsg.no · Internett: www.nsg.no

- på lag med naturen